



BIRDWATCHING – TO NIE TYLKO HOBBY, ALE STYL ŻYCIA

W czasopiśmie PLoS One ukazała się praca polskich naukowców podsumowująca wyniki ankietyzacji obserwatorów ptaków, którzy odwiedzają największy w Polsce park narodowy – Biebrzański PN. Duży zespół naukowców z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego oraz Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie określił preferencje i opinie obserwatorów ptaków z uwzględnieniem ich różnego poziomu zaangażowania w hobby.

Terenowe obserwacje ptaków (ang. *birdwatching*) to jeden z najbardziej zrównoważonych rodzajów przyjaznej naturze turystyki, a jednocześnie wspaniała forma rekreacji i spędzania wolnego czasu, która ostatnio rozwija się bardzo dynamicznie. Atrakcyjność tego hobby połączona z ciekawymi doznaniem przyrodniczymi sprawia, że coraz więcej ludzi, nie tylko zawodowców, ale i amatorów z wielu krajów angażuje się w tą aktywność terenową. Niemniej jednak, badania nad grupą awituryistów (ptasich turystów) są wciąż niedostateczne, zwłaszcza w porównaniu z innymi typami turystyki związanej z szeroko pojętą przyrodą.

Dominującą kwestią w dotychczasowych badaniach nad amatorskim obserwowaniem ptaków (birdwatchingiem) było rozpoznanie wpływu czynników demograficznych, preferencji środowiskowych awituryistów oraz korzyści ekonomicznych wynikających z rozwoju obserwacji ptaków. Zespół badaczy zauważył fragmentaryczność danych na temat ogólnej charakterystyki osób zaangażowanych w birdwatching. Ponadto, brak dostępnych narzędzi badawczych spowodował, że celem stało się stworzenie uniwersalnego protokołu do określania poziomu zaangażowania turystów w ich hobby. Nowopowstałym narzędziem oceniono poziom zaangażowania obserwatorów ptaków największego polskiego parku. Ponadto określone zostały ich preferencje i potrzeby w zakresie pełniejszego i wygodniejszego wykorzystania możliwości rozwinięcia ich zainteresowania.

Podczas zbierania danych okazało się, iż znaczący odsetek awituryistów stanowili obywatele innych państw, zwłaszcza z Wielkiej Brytanii i Niemiec. Wykazano, że respondenci – obserwatorzy ptaków, to głównie mężczyźni, w średnim wieku i mieszkający w dużym mieście, a zastosowana skala mierząca poziom ich zaangażowania w realizację hobby dobrze korespondowała z indywidualnymi cechami respondentów. Obserwatorzy ptaków często używają własnego specjalistycznego sprzętu podczas obserwacji ptaków, jak również chętnie wykorzystują dostępną infrastrukturę ułatwiającą obserwacje. Dowiedziono również, że walory przyrodnicze terenów są związane z intensywnym rozwojem birdwatchingu. W opinii badanych, w przyszłości rozwój awituryistyki będzie wymagał rozbudowy infrastruktury umożliwiającej interakcję z obiektami obserwacji.

Większość obserwatorów ptaków określiła swoją szeroką działalność związaną z obserwowaniem ptaków jako stałe, a nie tymczasowe hobby. Uważają oni tą działalność bardziej za styl życia niż hobby. Nie było też zaskoczeniem to, że zaangażowanie w działalność związaną z obserwacją ptaków wzrastało wraz z wiekiem i częstotliwością podróży, które częściej są planowane i realizowane samodzielnie niż za pomocą specjalnych biur podróży. Wszystkie te spostrzeżenia są ważne dla przyszłego rozwoju turystyki związanej z obserwacją ptaków i w zapewne mogą pomóc w ukierunkowaniu strategii rozwoju regionalnego.